TLAČOVÁ SPRÁVA
14. október 2025

Prehliadka v brazílskom meste Porto Alegre predstaví hrdinky česko-slovenského filmu

V brazílskom meste Porto Alegre sa v termíne od 17. októbra do 2. novembra vo Filmotéke Capitólio uskutoční prehliadka Hrdinky česko-slovenského filmu. Podujatie uvedie viac ako štyridsať klasických dlhometrážnych a krátkometrážnych filmov, ktoré odkazujú na prítomnosť žien v českej a slovenskej kinematografii. Slovenskú kinematografiu bude na prehliadke zastupovať prvá dáma animovanej tvorby Jaroslava Havettová.

Cieľom prehliadky Hrdinky česko-slovenského filmu v Porto Alegre je upriamiť pozornosť na význam a prín s žien vo všetkých oblastiach života vrátane kinematografie. *„Spoločne sme sa zhodli, že téma žena ako hrdinka česko-slovenského filmu je veľmi zaujímavá a bude v Brazílii rezonovať,“* hovorí Viliam Rosenberg, radca-minister z Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Brazílii. *„Pôvodným zámerom bolo predstaviť ženu ako filmovú hrdinku, nie ženy ako herečky, režisérky a podobne. Neskôr sme však usúdili, že nie je potrebné túto tému limitovať a pre dobro veci bude predstaviť ženu aj ako hlavnú postavu, „tvorkyňu“ – režisérku, scenáristku, kameramanku...“* V tamojšej filmotéke sa tak premietnu české a slovenské filmy, ktoré ženy režírovali, alebo v nich hrali. Ide o diela z rôznych období, od nemého filmu až po snímky zo 60. a 80. rokov minulého storočia.

Výber filmov s dôrazom na „hrdinky“ v slovenskej kinematografii sa odvíjal od stanovenej dramaturgie prehliadky. Potom, ako organizátori prejavili záujem aj o tvorbu filmových režisérok, *„voľba slovenskej časti programu vyšla na tie ženské autorky, ktoré robili krátke animované filmy,“* vysvetľuje výber slovenských filmov Marián Hausner, riaditeľ Národného filmového archívu SFÚ. Zdôvodňuje, že *„na jednej strane sú krátkometrážne kinematografické diela napriek ich invenčnosti vo všeobecnosti menej viditeľné a na rozdiel od súčasnej kinodistribúcie v minulosti tvorili neodmysliteľnú súčasť filmového predstavenia. Na druhej strane sme sa takto rozhodli aj z dôvodu, že do programu sa dostal i dlhometrážny animovaný film* Krvavá pani *od Viktora Kubala. Naším zámerom teda bolo upriamiť pozornosť aj na slovenskú animáciu, kde výraznú stopu zanechali práve filmové režisérky.“*

Slovensko bude na prehliadke zastupovať prvá dáma animovaného filmu Jaroslava Havettová, ktorá stála už pri formovaní slovenskej animácie v 60. rokoch minulého storočia a s jednou dlhšou prestávkou sa jej venovala kontinuálne. Havettovej filmy sa vyznačujú osobitou poetikou. Venujú sa morálnym témam, osudovosti, obetavosti či postaveniu jednotlivca v spoločnosti. Skúmajú individuálne rysy hrdinu a prepájajú ich so všeobecnými problémami doby. Vo Filmotéke Capitólio v Porto Alegre sa premietne Havettovej osem krátkych filmov zo začiatkov jej tvorby v 60. rokoch ako *Pieseň* (1969), *Socha* (1969), *Kým sa ucho neodbije* (1971) až po filmy z jej mimoriadne plodného obdobia v 80. rokoch *Kontakty* (1980), *Posledný kameň* (1982), *Pomóóóc* (1985), *Prečo máme radi sliepky* (1986) a *Údel* (1988).

Okrem Havettovej filmov budú na prehliadke uvedené aj krátke filmy ďalších slovenských režisérok animovaných filmov *Obyčajný príbeh* (1982) Zlatice Vejchodskej, *Prachy* (1986) Jany Blechovej, *Balada v čipke* (1981) Dagmar Bučanovej a *Slncová panna* (1976) Heleny Slavíkovej-Rabarovej, ktoré sa obracajú nielen k našim tradíciám, ale aj k reflexii vtedajšej spoločnosti. Ich projekcie sú tematicky úzko prepojené v bloku s dlhometrážnymi filmami *Slávnosť v botanickej záhrade* (1969) Ela Havettu, *Kým sa skončí táto noc* (1965) Petra Solana, *Tichá radosť* (1985) Dušana Hanáka, *Katka* (1949) Jána Kadára, *Panna zázračnica* (1966) Štefana Uhra a *Krvavá pani* (1980) Viktora Kubala, s ktorým sa bude

premietať jeho krátky film *Selekcia* (1982). Všetky vybrané celovečerné filmy upriamujú pozornosť na výrazné ženské postavy v slovenskej kinematografii.

Prehliadka Hrdinky česko-slovenského filmu nadväzuje na úspešné podujatie Zakázaný česko-slovenský svet, ktoré sa konalo na jeseň minulého roka v Porto Alegre a na jar tohto roka v Sao Paulo. Pri organizácii aktuálneho ročníka *„nebolo zámerom hľadať súvislosti tohtoročného festivalu s témou minuloročnej filmovej prehliadky,“* upozorňuje Viliam Rosenberg. *„Chceme predstaviť novú tému, nové zameranie, nové myšlienky, nové filmy. Súvis s minuloročným festivalom však, samozrejme, zostáva – spoločná československá filmová tvorba z uplynulých desaťročí.“* Slovenské filmy, ktoré budú uvedené na prehliadke, pochádzajú zo zbierok Slovenského filmového ústavu (SFÚ). Po projekcii vybraných filmov sú pripravené besedy pre záujemcov z publika.

Viac informácií o prehliadke Hrdinky česko-slovenského filmu

Slovenský filmový ústav je príspevkovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 5710 1542, simona.notova@sfu.sk